

HORIZON 2020

Tutkimuseetiikan toimijoiden Eurooppalainen yhteistyö

Etiikan päivä 2017

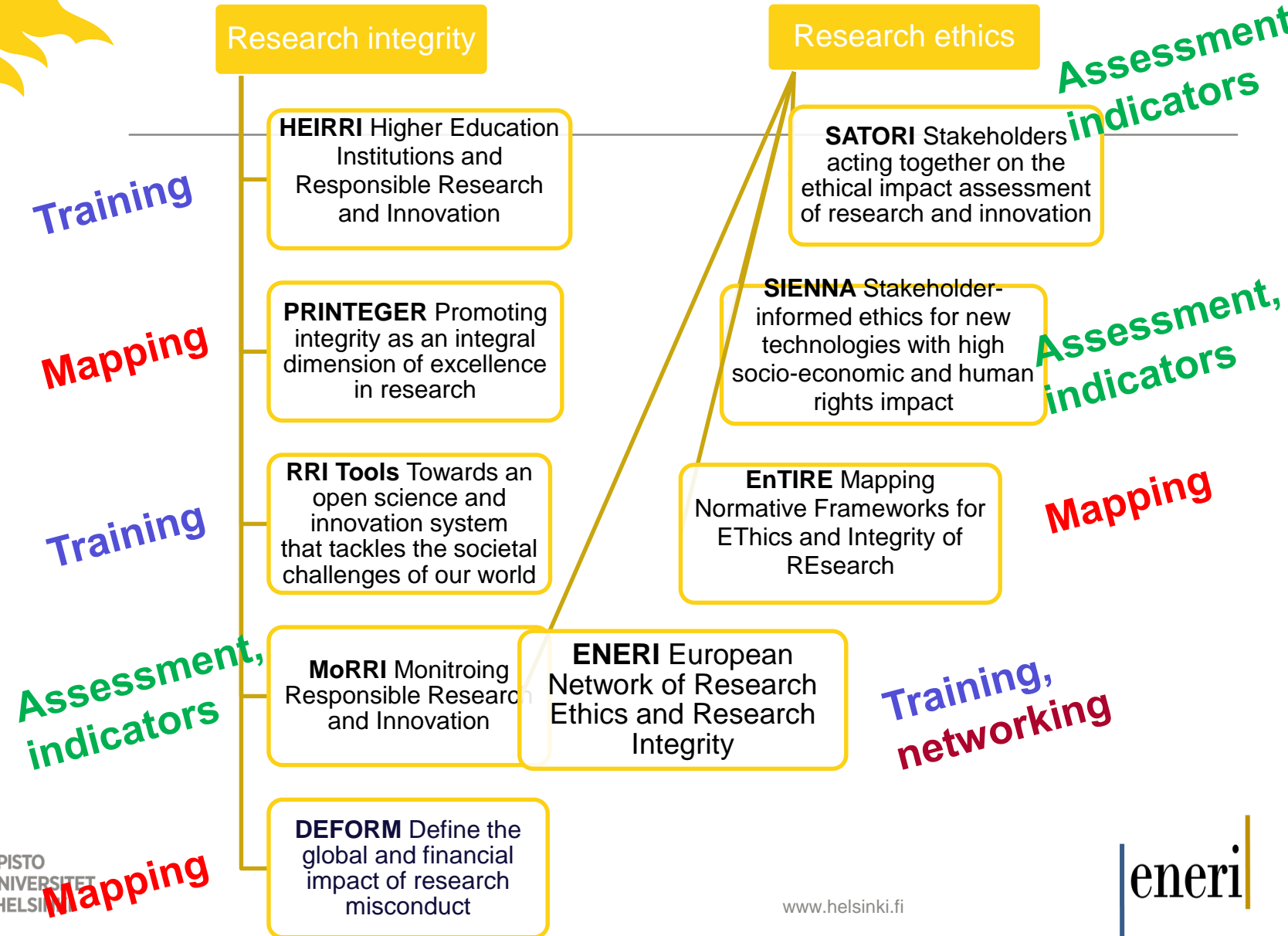
Erika Löfström, FT, dosentti

Vararehtori, visiting professor, Tallinnan yliopisto

Tutkimusjohtaja, Helsingin yliopisto

Tutkimusetiikan EU-projekteja

research integrity

- good scientific practice
- questionable research practices
- research misconduct (fraud, plagiarism, fake)
- responsible authorship and publication
- peer review
- whistleblowing

comprehensive and overlapping issues

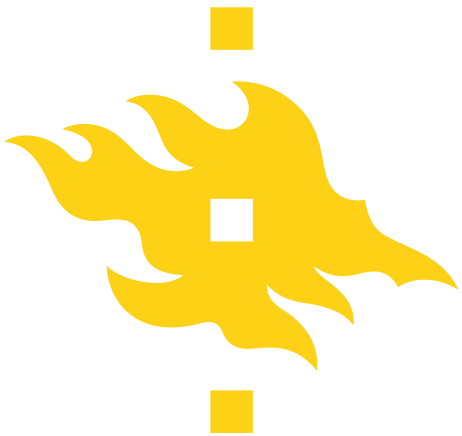
- quality of data
- data management
- data protection
- open data sharing
- open access
- transparency
- fairness
- reliability
- credibility
- honesty
- conflict of Interest
- best practice
- training activities
- capacity building

research ethics

- ethics reviews
- protection of human subjects
- safety of trials
- informed consent
- research with persons who cannot give consent
- protection of animals

civil society

ETHICS and INTEGRITY is about
linking science to society and society to science.

Yritysyhteistyö ihmistieteissä:

**- uusia haasteita
ja kehittyviä käytäntöjä**

Yhteiskunta- ja humanistiset tieteet ja yritys yhteistyö

- EC in the R&I family DGs for the use of the High Level Group on maximising the impact of EU R&I programs (2/2017)
  - “The evidence base and innovative solutions put forward by the SSH communities in collaboration with innovators, entrepreneurs and other key stakeholders are important building block...”
- Science|Business Network of universities, companies and innovation organisations: *Research Strategies: The Next Framework Programme*. 12.10.2016 Brussels:
  - Humanistis- ja yhteiskuntatieteellinen tutkimus osaksi yritys yhteistyön keskeisiä teemoja (digitaalinen terveydenhuolto, turvallisuus ja teknologia, energiaratkaisut, kuljetus ja logistiikka, avoimet innovaatiot)

Yhteistyön motiivit ja hyödyt

Tutkijan näkökulma	Yrityksen näkökulma
Uudet tutkimusmahdollisuudet	Uusin tieto/perustutkimus
Mahdollisuus tutkimustulosten hyödyntämiselle / tiedon käytännön sovellus	Kompetenssien hyödyntäminen (tutkijat)
Pääsy mukaan kehittämään uusia teknologioita tai niiden sovelluksia	Kilpailukyvyn parantaminen sekä resurssien säästäminen/tehokas hyödyntäminen
Mahdollisuus kehittää tutkimusmenetelmiä	Rekrytointikanava (lahjakkaat opiskelijat)
Rahoituksen tarve	Prestiisi

(e.g. Harman & Sherwell, 2002)

Yritysyhteistyön koetut riskit yliopiston/tutkijan näkökulmasta

- Tutkimuksen objektiivisuuden ja riippumattomuuden menettäminen
- Tutkimustulosten kaupallistamiseen liittyvät ennakoimattomat seuraukset
- Tutkijan älyllisen työn redusoituminen tekniseksi toteutukseksi
- Lahjakkaiden tutkijoiden osallistuminen opetukseen vähenee

(Harman, 2001)

Eettiset periaatteet

Ihmistieteitä koskevat eettiset periaatteet (TENK, 2009)	Yritykset (Kaptain, 2004)
<ul style="list-style-type: none"> - Tutkittavan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen - Yksityisyys ja tietosuoja - Vahingoittamisen välttäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Velvollisuudet osallisia kohtaan (osakkaat, asiakkaat, yhteiskunta jne) - Yrityksen arvot - Työntekijöiden toiminta ja käytös

Eettisiä haasteita IEEE-toimikunnan näkökulmasta

---

1. Tulosten avoimuus ja julkaiseminen
  - Ei-toivotut tutkimustulokset, tulosten julkaisematta jättäminen tai viivästyminen
2. Tutkimusprosessin laajuus
3. Osallistumisen vapaaehtoisuus
4. Tieteellisen tutkimuksen ja tuotekehittelyn rajanveto; tutkimuksen oikeutus
5. Hyödyn jakautuminen tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti

(Isomäki et al., 2007; Harman, 2001; Harman & Sherwell, 2002; Weissman, 2001; Blumenthal et al., 1996)

Helsingin yliopiston varainhankinnan ja yritys yhteistyön eettiset periaatteet

- **Lainsäädäntö ja arvot ohjaavat varainhankintaa sekä yritys yhteistyötä**
- **Luottamus on varainhankinnan ja yritys yhteistyön ytimessä**
- **Lahjoittaminen ja yhteistyökumppanuudet pidetään erillään muista prosesseista**
- **Sopimukset määrittelevät yhteistyötä**
  - Yhteistyössä tehtävässä ja julkisin varoin osittainkin rahoitetussa tutkimuksessa huomioidaan, ettei yliopisto saa käyttää valtiolta saamaansa budjettirahoitusta tai muuta julkista rahaa yritysten tukemiseen. Sen vuoksi yritys ei tällaisessa tutkimuksessa saa yksinoikeuksia tuloksiin vaan tulokset julkaistaan ja hyödynnetään rahoitusehtojen sekä yliopiston periaatteiden mukaisesti.
- **Läpinäkyvyydellä minimoidaan riskejä**
- **Henkilöstön toiminta rakentaa luottamuksen**
- **Tietosuoja takaa luottamuksellisuuden**
- **Eettisesti epäselvät tapaukset selvitetään**

”Check list” yritysyhteistyönä tehtävään ihmistieteelliseen tutkimukseen (pois lukien lääketieteellinen tutkimus) (Luonnos 3.3.2017)

Otteita check-lististä:

- Onko sovittu, miten tulokset julkaistaan? Lähtökohtaisesti päätösvalta tieteellisestä julkaisemisesta tulee säilyttää yliopistolla (tutkimusryhmällä).
- Onko tietosuoja- ja tietoturva-asiat huomioitu lain ja Helsingin yliopiston ohjeiden mukaisesti (linkki tulossa)?
- Onko tutkittaville maksettavan palkkion suuruus määritelty? Tutkittaville aiheutuvat kulut voidaan aina korvata, mutta varsinainen palkkio voi pääsääntöisesti olla arvoltaan enimmillään joitakin kymmeniä euroja.
- Onko tutkittavilta saatu kirjallinen suostumus yrityksen kanssa tehtävään tutkimukseen osallistumisesta ja henkilötietojen käsittelystä?

- *Kiitos!*

- Yhteydenotot:

Erika.lofstrom@helsinki.fi

Lähteet

- Blumenthal, D., Causino, N., Campbell, E. & Louis, K. S. (1996) Relationship between academic institutions and industry in the life sciences—an industry survey, *New England Journal of Medicine*, 334(6), 368–374.
- Clarkeburn, H. & Mustajoki, A. (2007). Tutkijan arkipäivän etiikka. Vastapaino.
- Garegnani, G. M., Merlotti, E. P. (2015). Scoring Firms' Codes of Ethics: An Explorative Study of Quality Drivers. *Journal of Business Ethics*, 126, 541-557.
- Grant, R. (2002). The ethics of incentives: historical origins and contemporary understandings. *Economics and Philosophy*, 18, 111-139.
- Harman. G. (2001). University–industry research partnerships in Australia: extent, benefits and risks, *Higher Education Research & Development*, 20:3, 245–264.
- Harman, G. & Sherwell, V. (2002) Risks in University-Industry Research Links and the Implications for University Management, *Journal of Higher Education Policy and Management*, 24:1, 37-51,
- Isomäki, H., Leino, O., Pajunen, J., Wirman, H. (2007). Working Within the Varying Interests Between Academic and Industrial ICTs Research: Ethical Dilemmas and Individual Researchers' Accountabilities. Fifth International Critical Management Studies Conference, 11-13 July, 2007. The University of Manchester, Manchester, U.K., pp. 58-59.
- Kaptain, M. (2004). Business Codes of Multinational Firms: What Do They Say? *Journal of Business Ethics*, 50(1), 13-31.